

پرواز انقلاب

با خروج شاه از کشور، امام در اظهارنظرهای خود از بازگشت قریب الوقوع به میهن خبر دادند؛ از این رو ابتدا قرار بود که روز پنجشنبه 5 بهمن 1357 بازگشت امام به میهن صورت گیرد که بختیار با بستن فرودگاهها مانع از انجام این امر شد.

بهانه بازگشت امام خمینی(ره) به میهن در 12 بهمن 1357**پرواز انقلاب**

همشهری آنلاین - ارسال مرشدی: با خروج شاه از کشور، امام در اظهارنظرهای خود از بازگشت قریب الوقوع به میهن خبر دادند؛ از این رو ابتدا قرار بود که روز پنجشنبه 5 بهمن 1357 بازگشت امام به میهن صورت گیرد که بختیار با بستن فرودگاهها مانع از انجام این امر شد.

امام در این روز در پیامی به ملت ایران تأکید کردند که من از ایرانیانی که با من همراهی کرده‌اند متشکرم. من می‌خواستم فردا را در میان ملت باشم و هر رنجی که آنها می‌برند من هم با آنها باشم، لکن دولت خائن از این امر مانع شده و همه فرودگاههای ایران را بست.

من پس از باز شدن فرودگاهها، بلافاصله به ایران خواهم رفت. به او خواهم فهماند که شما غاصب هستید و خائن به ملت ما و ملت ما دیگر تحمل شما نوکرهای خارجی را نخواهد کرد.

ضمن آنکه همه فرودگاههای کشور برای 3 روز بسته اعلام شده بود، به دستور بختیار نیز تعداد زیادی تانک و زره‌پوش در فرودگاه مهرآباد تهران مستقر شدند تا از ورود امام به میهن اسلامی جلوگیری کنند.

آشنایی با انقلاب اسلامی ایران

با انتشار خبر بسته شدن فرودگاهها و ممانعت از ورود امام به میهن، مردم به خیابانها ریخته و با تحصن و شعار دولت بختیار را تحت فشار قرار دادند. همزمان با این اعتراضات سیدجلال تهرانی، رئیس شورای سلطنت در پاریس ضمن استعفا، خدمت امام حضور یافته و اعلام کرد که شورای سلطنت غیرقانونی است.

با تشدید تحصن‌ها در مسجد دانشگاه تهران و اعتراضات مردمی در خیابانها، بختیار ناچار شد تا فرودگاهها را باز کند. از این رو در آخرین ساعات روز 9 بهمن بختیار اعلام کرد که فرودگاه برای ورود آیت‌الله خمینی باز است. پس از اعلام این خبر، کارکنان اعتصابی تلویزیون اعلام کردند برای ضبط و پخش مستقیم مراسم آماده‌اند و فرودگاه مهرآباد نیز آماده استقبال از پرواز انقلاب شد.

با وجود شور و اشتیاق مردم برای ورود امام به میهن، اما رژیم پهلوی و حامیانش نیک می‌دانستند که بازگشت امام به معنای پایان حیات سیاسی رژیم است. چنان که هایزر در خاطرات خود می‌نویسد که آمریکا باید تهدید واقعی را می‌شناخت. اگر آن روز تعدادی از افراد ارتش، به شاه وفادار مانده بودند، تعداد قابل توجهی هم بودند که طرفدار [امام] خمینی بودند. نیروهای مسلح متقاعد شده بودند که بازگشت [امام] خمینی به معنای پایان مطلق حیات شاه است.

در میان مخالفت‌های پنهان و ممانعت‌های آشکار دولت بختیار، سرانجام عصر 11 بهمن اعلام شد که امام، فردا در تهران است. هر چند این مسئله قطعی نبود، اما هزاران نفر از دیگر شهرهای کشور برای استقبال به تهران آمدند.

از طرح کودتا تا انفجار هواپیما

آنچه در روزهای منتهی به ورود امام، بر سیر فزاینده تردیدها افزوده بود، راهبرد رهبر انقلاب در استقبال از نظامیان به جای رودررویی و درگیری با آنان بود. ضمن آنکه فرارهای گسترده سربازان از پادگان‌ها و عدم رغبت به برخورد خشن و قهری با انقلابیون و طرح کودتا از سوی هائیزر، حمایت ارتش خصوصاً رده‌های پایین‌دستی از رژیم را بیش از پیش با اما و اگر همراه ساخته بود. گفته‌های رهبر انقلاب مبنی بر اینکه #171؛ ارتش برادر شماست، به سینه آنان حمله نکنید، بلکه قلب او را هدف قرار دهید. شما باید سعی کنید در قلب سربازان ارتش جای بگیرید و حتی اگر آنها به روی شما آتش گشودند شما از آنها استقبال کنید و به آنها گل بدهید، چرا که آنها برادران ما هستند؛ فوج فوج به پیوستن بدنه ارتش به انقلابیون می‌انجامید و این یعنی فتح آخرین خاکریز مقاومت در رژیم پهلوی.

همزمان با حرکت امام به سوی ایران، زمزمه‌های انجام کودتا به‌عنوان تنها راه باقی مانده، بخش عظیمی از خبرهای مرتبط با جریان انقلاب در رسانه‌ها را به‌خود اختصاص می‌داد و بر تپش ضربان انقلاب اسلامی می‌افزود. شبکه تلویزیونی سی.بی.اس در خبر بخش شبانگهی خود از قول محمدرضا پهلوی گفت که شاه ایران از روسای نظامی خواسته است جنگ داخلی به راه بیندازند و به سود وی کنترل اوضاع را به دست گیرند.

البته اقدامات رژیم و حامیانش پس از کنفرانس گوادلوپ تنها به طرح کودتا منتهی نشد. در جلسه شورای امنیت ملی تصمیم به بستن فرودگاه توسط فرمانداری نظامی و نیروی هوایی، گرفته شد و رادیو اعلام کرد که فرودگاه مهرآباد به‌علت عدم آمادگی برای پذیرفتن هواپیماها بسته است.

ارتشبد حسین فردوست می‌گوید بختیار از روزی که نخست‌وزیر شد، هر روز از ساعت ۶ تا ۸ بعدازظهر کمیسیونی در نخست‌وزیری تشکیل می‌داد که در آن نماینده ساواک، نماینده شهربانی، نماینده ژاندارمری، نماینده اداره دوم ارتش، رئیس ستاد ارتش و فرماندهان سه‌نیرو شرکت داشتند.

در این کمیسیون از مسائل انتظامی و اطلاعاتی و امنیتی صحبت می‌شد و بخش قابل‌اعتنایی از جلسات مصروف طرح نقشه برای جلوگیری از ورود امام می‌شد... در همین کمیسیون بود که طرح انفجار هواپیمای امام نیز مطرح شد. رادیو مسکو همان زمان از اینکه شاه برای کودتا در ایران از مصر و مراکش کمک خواسته است خبر داده بود، اما این زمزمه‌ها با تدبیر امام امت خیلی زود فرونشست به‌نحوی که دیگر حتی رسانه‌ها هم توجه خاصی به این اخبار نداشتند و همراه رود خروشان انقلاب به پیش می‌رفتند.

ورود به میهن

با ناکام ماندن طرح کودتا و انفجار و ساقط کردن هواپیمای حامل امام، ایشان بار دیگر از آمدن به میهن سخن گفتند. سرانجام پس از قطعی شدن حرکت امام به سوی میهن در 12 بهمن خبرگزاری فرانسه در خبری که روی تلکس خود مخابره کرد نوشت که آیت‌الله خمینی پیش از ترک دهکده نوفل لوشاتو عازم تهران خواهد شد. هواپیمای امام خمینی بنزین اضافی زده است تا اگر نتواند در تهران به زمین بنشیند بتواند دوباره به پاریس برگردد.

البته از هنگام هجرت امام به پاریس، تراکم سخنرانی‌ها، مصاحبه‌ها و پیام‌های ایشان در این مدت 117 روزه بسیار چشمگیر بود. این بازه زمانی را می‌توان فرصتی برای جهانی‌شدن پیام انقلاب دانست؛ چنان که روزهای پایانی اقامت در نوفل لوشاتو این دهکده کوچک به کانون رسانه‌های دنیا بدل شده بود.

امام در طول یک روز با چندین رسانه گفت‌وگو می‌کردند، چنان که در 19 دی ایشان در 10 مصاحبه اختصاصی حضور یافتند. این البته تمام بازتاب‌های رسانه‌ای بیانات و اظهارات رهبر انقلاب نبود، امام در طول این مدت 59 سخنرانی، 108 مصاحبه، 36 پیام، 6 نامه و فرمان نیز صادر کردند.

ایشان پس از مدتی اقامت در نوفل لوشاتو ساعت 3 و 30 دقیقه به وقت تهران به سوی میهن به پرواز درآمدند. در هواپیما 200 نفر امام را همراهی می‌کردند که 50 تن از آنان همراهان و نزدیکان امام و 150 نفر دیگر از خبرنگارانی بودند که برای ثبت و ضبط اخبار انقلاب راهی ایران شده بودند.

ایشان در مورد بختیار بار دیگر مواضع قبلی خود را تکرار کردند و گفتند که ملاقات را نمی‌پذیرم، مگر آنکه استعفا دهد و کنار رود. در مورد ارتش نیز ضمن تأیید تماس‌هایی که در تهران با ارتش بوده است، گفتند که اگر مقتضی بدانم، باز تماس حاصل خواهیم گرفت.

با آنکه اعلام شده بود که مراسم ورود امام به میهن از شبکه تلویزیون به‌صورت مستقیم پخش خواهد شد، اما اشتیاق مردم به دیدار

با رهبر خویش، یکی از باشکوه‌ترین استقبال‌های مردمی را در خیابان‌های تهران و حدفاصل فرودگاه مهرآباد تا بهشت‌زهرها شکل بخشید و در 12 بهمن سال 1357 امام خمینی(ره) رهبر و بنیانگذار انقلاب اسلامی پس از حدود 15 سال دوری و فراغ از میهن در میان استقبال پرشور و نشاط مردم به وطن بازگشتند. رأس ساعت 9 و 37 دقیقه و 30 ثانیه روز 15 بهمن 1357 امام از پله‌های هواپیما 747 شرکت هواپیمایی ایرفرانس پایین آمدند.

ورود امام به میهن در میان خیل عظیمی از مردم استقبال‌کننده صورت گرفت؛ چنان که جمعیت استقبال‌کننده در طول 33 کیلومتر از فرودگاه تا بهشت‌زهرها را بین 4 تا 8 میلیون نفر تخمین زده‌اند. امام نخستین سخنرانی خود در میهن را در فرودگاه مهرآباد ایراد کردند.

پس از اجرای برنامه‌های استقبال در فرودگاه، امام به بهشت زهرا رفتند و ضمن ادای احترام به شهدای انقلاب اسلامی، سخنرانی تاریخی خود را در آنجا ایراد کردند. البته ورود اتومبیل حامل امام در هجوم و هیاهوی مردم به بهشت زهرا امکان‌پذیر نبود، لذا از هلی‌کوپتر استفاده شد.

امام در سخنرانی خود بر مزار شهدای انقلاب در بهشت زهرا- که یکی از پرجمعیت‌ترین اجتماعات تاریخ بود- غیرقانونی بودن رژیم سلطنت پهلوی را مطرح کرده و مصایبی که مستقیماً ناشی از رژیم طاغوتی است بر شمردند، ضمن اینکه خطوط آینده انقلاب را نیز ترسیم کردند. ایشان تأکید کردند که چنانچه حکومت و سلطنت دولتی و فردی، در یک مرحله رأی مردم بوده باشد و آن حکومت و دولت مشروعیت قانونی داشته باشد، این امر، حق آن مردم و نسل‌های بعدی را از بین نمی‌برد که هر زمان آن تصمیم را نادرست دیدند، آن را لغو کنند. در این سخنرانی تاریخی امام محورهای اساسی حکومت آینده را ترسیم کردند و فرمودند: من به پشتیبانی از ملت دولت تعیین می‌کنم.

نشریه لیبراسیون چاپ فرانسه در گزارشی از خبرنگار خود (کلر بری یر) از تهران نوشت، جنبش انقلابی ایران دارای منطق خاص خود و منحصر به فرد است. من این احساس را دارم که این جنبش در ایران به‌رغم جریان پرتب و تاب آن از آهنگی پیروی می‌کند که می‌توان آن را به آهنگ یک انسان هدفمند و پرتلاش تشبیه کرد.

ایرانیان همچون تنی واحد راهپیمایی می‌کنند، انسان‌هایی تلاشگر هستند که خسته می‌شوند، اما نفس تازه می‌کنند و دوباره آغاز می‌کنند.

این دوباره آغاز کردن مبارزان انقلابی مسلمان از عزم راسخ و تبلور یافته آنان در اندیشه‌های امام خمینی(ره) ریشه می‌گرفت که با ورود خود به میهن پس از سال‌ها هجرت این انگیزه و انگاره در کالبد ایرانیان زنده ساخت؛ ورودی که توانست در 10 روز بعد با خیز بلند انقلاب اسلامی ایران برای نخستین بار به عبور از خطوط قرمز استعماری و استبدادی به استقلال وطن منجر شود.